

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X.**, narozen dne X
státní příslušnost Afghánská islámská republika
místem pobytu v ČR X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2020 č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R3-2011

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2020 č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R3-2011 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále

jen „žalovaný“), jímž rozhodl o žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany podané dne 12. 10. 2016 tak, že podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se doplňková ochrana neprodlužuje. Žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí mu bylo doručeno dne 8. 10. 2020.

II. Žalobní body

2. Žalobce poukázal na to, že žalovaný porušil § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a napadené rozhodnutí tak nelze považovat za přesvědčivé, § 50 odst. 4 správního řádu, neboť nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, § 52 správního řádu, neboť neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci, § 68 odst. 3 správního řádu, neboť správní orgán ve svém odůvodnění neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu, § 53a odst. 4 zákona o azylu, neboť žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany stanovené v § 14a zákona o azylu, § 14a zákona o azylu, neboť žalobci hrozí v případě návratu nebezpečí vážné újmy, čl. 8 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na respektování soukromého a rodinného života).
3. Poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2018, č.j. 4 Az 68/2017-58, dle něhož má-li Ministerstvo vnitra prodloužení doplňkové ochrany odepřít, musí prokázat zásadní změnu okolností v těch aspektech, jež dříve považovalo za klíčové. Doplňková ochrana byla žalobci udělena a následně prodloužena z důvodu nemožnosti vyloučit hrozbu vážné újmy z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Žalovaný konstatoval, že návrat žalobce do země původu není možný, neboť nelze vyloučit nebezpečí svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce se domnívá, že se bezpečnostní situace v Afghánistánu nezměnila v relevantních ohledech takovým zásadním způsobem, aby bylo možné vyloučit, že mu v případě návratu nebude hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy. Uvádí, že změna situace v zemi původu není natolik významná a dlouhodobá, že by nebyl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu čl. 16 odst. 2 kvalifikační směrnice. Žalovaný má za to, že v jeho případě existují důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 a 14a zákona o azylu, přičemž tyto správnímu orgánu sdělil svou věrohodnou výpověď. Žalobce nezjistil řádně skutkový stav věci, nezabýval se zprávami o zemi původu, zcela nesprávně posoudil existenci a závažnost důvodů pro prodloužení mezinárodní ochrany a nesprávně vyhodnotil možnost vnitřního přesídlení.
4. Žalovaný se nezabýval důvodem žádosti, že žije na Západě již dlouho a mohlo by mu být z tohoto důvodu vyhrožováno, či by mohl být zabit. Má strach z Tálibánu, Islámského státu, mafiánských skupin, které zjišťují informace o těch, kteří spolupracují s afghánskou vládou či pracují v zahraničí. Také se bojí svých spoluobčanů, kteří by po něm mohli chtít peníze z důvodu, že žil dlouho v zahraničí.

Namítal, že se žalovaný těmito obavami žalobce nezabýval, pouze uvedl, že žalobce neuvedl žádné problémy, které by souvisely s důvody stanovenými zákonem o azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

5. Žalobce poukázal na zprávy o situaci Afghánců v případě návratu do země původu po pobytu v zahraničí, konkrétně na příručku „UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan (dále jen „Příručka UNHCR Afghánistán“) ze dne 30. 8. 2018, dle níž existují zprávy o tom, že jednotlivci, kteří se vrátili ze západních zemí, byli ohroženi, mučeni nebo zabiti protistátními složkami z důvodu, že byli vnímáni tak, že přijali hodnoty spojené s těmito zeměmi. Dále poukázal na zprávu britského Home Office z ledna 2018 (*Country Policy and Information Note on Afghanistan: Afghans perceived as „Westernized“*), ze které vyplývá, že někteří jedinci byli zacílení kvůli jejich postavení navrátilce.
6. Žalobce má za to, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a nezákonné, neboť je přiměřená pravděpodobnost pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, konkrétně za přisuzované politické názory (spolupráce se západními zeměmi) nebo členství v určité sociální skupině (navrátilci „pozápádnění“ Afghánci).
7. Dle žalobce je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné, jelikož žalovaný nevzal v potaz vše, co vyšlo v řízení najevo, když nevyhledal informace o situaci navrátilců, kteří dlouho žili na Západě.
8. Žalobce dále namítá, že žalovaný neposoudil možnost vnitřního přesídlení v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č.j. 4 Azs 99/2007-93 a usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2015, č.j. 2 Azs 147/2015-52.
9. Žalobce uvedl k mírové dohodě mezi Tálibánem a USA, na kterou žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal, že tato nebyla ještě hotovou věcí a odkázal na zprávu Al-Jazeera ze dne 23. 6. 2020, dle které Tálibán zabil celkem 291 osob afghánského bezpečnostního personálu, bylo to nejvíce lidí v jednom týdnu za trvání konfliktu.
10. Žalobce dále namítal, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil porušení článku 8 Evropské úmluvy, tedy práva na respektování rodinného a soukromého života. Poukázal na to, že správní orgán žalobci neprodloužil mezinárodní ochranu již v roce 2016 a v roce 2018, ale soud jeho rozhodnutí vždy zrušil pro nepřezkoumatelnost a nedostatek důvodů. Dle názoru žalobce po tak dlouhé době pobytu na území neměl žalovaný hodnotit pouze možnost vnitřního přesídlení, ale také zda by jeho vycestování mohlo být v rozporu s mezinárodními závazky.
11. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a mezinárodní ochrana byla prodloužena anebo byla věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s obsahem žalobních námitek. Uvedl, že byla žalobci rozhodnutím ze dne 30. 9. 2013, č.j. OAMP-316/ZA-ZA096-K03-2011 udělena doplňková ochrana, neboť žalovaný shledal, že v zemi původu žalobce probíhal v době rozhodnutí ozbrojený konflikt, který mohl žalobci eventuálně způsobit vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne

24. 1. 2017, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-P06-PD2-2011, neprodloužil doplňkovou ochranu žalobce, neboť shledal, že již pominuly důvody, pro které byla žalobci udělena.
13. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 11. 2017, č.j. 1 Az 11/2017-67. Dle tohoto rozsudku Městského soudu se měl žalovaný v první řadě vypořádat s otázkou, zda je Afghánistán zasažen vnitrostátním konfliktem, a pokud ano, měl zkoumat míru svévolného násilí v rámci tohoto konfliktu. Dále soud žalovaného zavázal k tomu, aby se seznámil s informacemi o zemi původu žalobce s přihlédnutím k místu jeho posledního bydliště, tj. k vesnici X v provincii X.
14. Žalovaný v rozhodnutí ze dne 22. 10. 2018, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R2-2011 opětovně dospěl k závěru, že již pominuly důvody, pro které byla žalobci udělena doplňková ochrana a v případě návratu do země původu mu nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.
15. Městský soud v Praze zrušil svým rozsudkem ze dne 2. 10. 2019, č.j. 1 Az 70-2017-26 také toto rozhodnutí žalovaného, neboť shledal skutkový stav pro celkové posouzení možnosti vnitřního přesídlení nedostatečným ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č.j. 5 Azs 40/2009-74.
16. Žalovaný po zrušení rozhodnutí soudem provedl pohovor s žalobcem, opatřil si zcela nové a aktuální informace potřebné k posouzení konkrétního případu žalobce, a to informace týkající se bezpečnostní situace v Afghánistánu jako celku, zejména v provincii Kábulu, do něhož se mohl dle žalovaného žalobce přesídlit. Žalovaný dospěl k závěru, že také v provincii Kábul docházelo k nerozlišujícímu násilí, avšak fakticky uskutečňované násilí se nevyskytovalo v takové míře, že by to obecně představovalo reálné nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný je přesvědčen, že jestliže v letech 2013 a 2014 nebylo možné vzhledem k pokračující problematické bezpečnostní situaci v Afghánistánu vyloučit existenci nebezpečí vážné újmy, spočívající ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti, pak tento stav již neplatil. Setrval na svém závěru, že v případě konfliktu probíhajícího v Afghánistánu nelze hovořit jako o konfliktu celoplošně rozšířeném, v němž by míra svévolného násilí, které postihovalo celé území Afghánistánu, dosahovala natolik vysoké úrovně, že by existovaly závažné důvody se domnívat, že by civilista byl v případě návratu do vlasti vystaven – z pouhého důvodu své přítomnosti na území – reálnému nebezpečí uvedeného ohrožení. Je přesvědčen, že k bezpečnostní situaci v zemi původu shromáždil aktuální informace, přičemž při jejich hodnocení zohlednil bezpečnost žalobce, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení, zabýval se rovněž dostupností posuzovaných oblastí pro vnitrostátní ochranu, celkovými poměry panujícími v předmětných provinciích, osobními poměry žalobce, účinností vnitřní ochrany a postavením žalobce po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Dle názoru žalovaného má žalobce přístup k ochraně před vážnou újmou, může do těchto částí země původu bezpečně a legálně odcestovat, je mu do nich umožněn vstup a lze důvodně předpokládat, že se v nich může i usadit. Žalovaný má za to, že se při posuzování žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany nedopustil žádné nezákonnosti.
17. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

IV. Obsah správního spisu

18. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
19. Žalobce podal dne 25. 10. 2011 v ČR žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou odůvodnil tím, že je jeho život v Afghánistánu ohrožen. Zemi původu opustil v roce 2007. Uvedl, že měl problémy ze strany Tálibánu a také ze strany státu.
20. Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 9. 2013 č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K03-2011 byla žalobci udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. V odůvodnění žalovaný shledal, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu. Výpověď žalobce shledal celkově nevěrohodnou, a proto neshledal jeho obavy z možného potrestání Tálibánem, či snahu afghánské policie jej nalézt, za oprávněné. Žalovaný však dospěl k závěru, že v případě žalobce nelze vzhledem k pokračující problematické bezpečnostní situaci v Afghánistánu vyloučit existenci nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. K tomuto závěru dospěl na základě informace organizace Freedom House z ledna 2013, informace ACCORD z dubna 2013 a zprávy MZ USA o dodržování lidských práv v Afghánistánu za rok 2011, z května 2012.
21. Dne 22. 9. 2014 požádal žalobce o prodloužení doplňkové ochrany. Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 10. 2014, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-LE05-PD1-2011 byla podle § 53a odst. 4 zákona o pobytu cizinců doplňková ochrana žalobce prodloužena o dobu 24 měsíců.
22. Dne 12. 10. 2016 podal žalobce žádost o prodloužení doplňkové ochrany, v níž uvedl, že v Afghánistánu zuří válka a nemůže se vrátit, též z osobních důvodů. Uvedl, že již má v Praze zázemí a žádal o prodloužení pobytu v ČR. Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 1. 2017, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-P06-PD2-2011 nebyla doplňková ochrana žalobce prodloužena. Žalovaný shledal, že se situace v Afghánistánu již nedala pokládat za stav celoplošně rozšířeného vnitřního ozbrojeného konfliktu a žalobci nehrozilo nebezpečí vážné újmy na celém území Afghánistánu. Dále uvedl, že skutečnost, že žalobce má v ČR zaměstnání, je samostatný, má zde také přátele, neshledal relevantní. Obdobně žalovaný neshledal podstatnými obavy žalobce, že bude v případě návratu do země původu unesen z důvodu pobytu v Evropě, když si o něm budou myslet, že je nevěřící a bohatý.
23. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 11. 2017, č.j. 1 Az 11/2017-67, neboť skutkový stav věci, který vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí, vyžadoval zásadní doplnění. Městský soud žalovaného zavázal, aby se nejprve zabýval tím, zda je Afghánistán zasažen ozbrojeným konfliktem, a to konkrétně ve vztahu k provincii X, odkud žalobce pochází. Pokud by bylo zjištěno, že žalobci v provincii X hrozí nebezpečí vážné újmy, může správní orgán zvažovat možnost alternativy vnitřního přesídlení v jiné části Afghánistánu.
24. Rozhodnutím ze dne 22. 10. 2018, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R2-2011 žalovaný opětovně rozhodl tak, že doplňkovou ochranu žalobce neprodloužil. Žalovaný shledal, že se žalobce nemůže z bezpečnostních důvodů vrátit do provincie X. Při provedení třístupňového testu podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č.j. 5 Azs 28/2008-68 shledal, že se země původu žalobce nachází v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu, žalobce je civilistou, nehrozí mu však vážné a individuální

ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Žalovaný shledal, že situaci v Afghánistánu nelze klasifikovat jako „totální konflikt“, tj. není každý civilista vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy již z pouhého důvodu přítomnosti na daném území. Žalovaný zároveň uvedl, že lze v případě žalobce aplikovat alternativu vnitřního přesídlení.

25. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2. 10. 2019, č.j. 1 Az 70/2018-26. Dle soudu žalovaný dostatečně nezdůvodnil trvalou a závažnou změnu bezpečnostní situace v provincii a městě Kábul. Soud přisvědčil žalovanému, že bylo možné provincii Pandžšír označit za bezpečnou. V provinciích Bamján a Dájkundí shledal, že situace není kritická, ale ke ztrátám na životech v důsledku ozbrojeného konfliktu stále dochází. Bezpečnostní situaci v provinciích Balch, Wardak, či Ghór shledal horší než v provinciích Pandžšír, Bamján a Dájkundí. Soud shledal, že se žalovaný nezabýval otázkou, zda je přesídlení žalobce fakticky možné. Tedy zda bude žalobce schopen do Afghánistánu, nejlépe do provincie Pandžšír, odcestovat, usadit se tam a nebude nucen se vrátit do oblastí, kde je jeho život v důsledku konfliktu ohrožen. Soud shledal, že je zjištěný skutkový stav pro celkové posouzení možnosti vnitřního přesídlení stále nedostatečný, neboť žalobce neprovedl celý test možnosti vnitřního přesídlení tak, jak je specifikoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2009, č.j. 5 Azs 40/2009-74. Soud uložil žalovanému, aby se v dalším řízení na základě aktuálních zpráv o zemi původu žalobce zabýval tím, zda může žalobce bezpečně a bez právních a faktických překážek odcestovat do provincie Pandžšír (eventuálně provincie Bamján a Dájkundí), případně do jiné bezpečné oblasti, a usadit se tam, a zda bude zajištěn alespoň minimální standard ochrany jeho základních práv.
26. Žalovaný v dalším řízení provedl dne 9. 6. 2020 pohovor se žalobcem, v rámci něhož žalobce uvedl, že se domnívá, že důvody pro prodloužení doplňkové ochrany nadále trvají. K otázce možného vnitřního přesídlení žalobce uvedl, že kvůli etnickým problémům není tato alternativa možná.
27. Dne 9. 9. 2020 měl žalobce možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí ve věci žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce byl v rámci tohoto úkonu seznámen s výčtem dokumentů, které měly být použity k rozhodnutí. Žalobce opět vyjádřil obavy z návratu do země původu s ohledem na skutečnost, že již téměř 13 let pobýval na území ČR. Uvedl, že si místní budou o něm myslet, že je bohatý nebo je špión. Konstatoval, že je situace horší, než uvádějí informace. Doplnil, že v provinciích Bámján nebo Pándžšír by jej místní obyvatelstvo nepřijalo.
28. Rozhodnutím ze dne 21. 9. 2020 č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R3-2011 žalovaný opět neprodloužil doplňkovou ochranu žalobce. V souladu se zrušujícím rozsudkem Městského soudu v Praze se zabýval otázkou, zda jsou v případě žalobce splněny podmínky pro uplatnění alternativy vnitřního přesídlení. Žalovaný dále ve svém rozhodnutí posoudil obavy žalobce z infekčního onemocnění v důsledku vypuknutí pandemie COVID-19.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

29. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.,

soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“), a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.

30. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).
31. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.
32. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 23. 7. 2009 č.j. 1 Azs 34/2009-55 uvedl, že: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“ Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana.
33. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě cizince stabilizovala a tato změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č.j. 6 Azs 15/2013-35). Při posuzování toho, zda cizinec utrpí vážnou újmu z pohledu zásady *non-refoulement* obsažené v čl. 3 Evropské úmluvy (tedy i při posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany), se z hlediska důkazního břemene uplatní standard tzv. reálného nebezpečí, nikoli test přiměřené pravděpodobnosti, jako je tomu v případech dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č.j. 2 Azs 71/2006-82 je test reálného nebezpečí naplněn, pokud ve významném procentu případů obdobných situací žadatele dojde k nežádoucímu následku, takže žadatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. Test reálného nebezpečí je vůči žadateli přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti, ani test reálného nebezpečí však nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vší pochybnost“.

34. V návaznosti na stažení mezinárodních vojsk v Afghánistánu došlo k zásadní změně bezpečnostní situace v zemi. Soud obstaral aktuální zprávy o zemi původu, neboť závěry žalovaného ohledně neexistence totálního konfliktu v zemi, resp. ohledně možnosti využití alternativy vnitřního přesídlení žalobcem již nemusejí s ohledem na vývoj situace obstát.
35. Podle stanoviska UNHCR k vracení osob do Afghánistánu ze srpna 2021 „*v návaznosti na stažení mezinárodních vojsk z Afghánistánu se v rozsáhlých částech země rapidně zhoršuje bezpečnostní situace a stav lidských práv. Tálibán postupně přebírá kontrolu nad stále se zvyšujícím počtem regionů, přičemž jeho postup zrychlil v srpnu 2021, kdy hnutí převzalo moc ve 26 z 34 afghánských regionálních hlavních měst během pouhých deseti dnů, aby nakonec ovládlo i prezidentský palác v Kábulu.*“ Zpráva dále uvádí: „*UNHCR je znepokojeno tím, že současné dění v Afghánistánu vede k nárůstu potřeby mezinárodní ochrany u osob prchajících z Afghánistánu, ať již jako uprchlíci podle Úmluvy z roku 1951 nebo regionálních uprchlických instrumentů, či jako poživatelé jiných forem mezinárodní ochrany. Totéž platí pro ty, kteří již pobývali v zemích azylu před současnou eskalací násilí v Afghánistánu. Ve světle volatilní situace v Afghánistánu vítá UNHCR kroky již uskutečněné některými zeměmi azylu, spočívající v odkladu rozhodnutí o potřebě mezinárodní ochrany u občanů a bývalých rezidentů Afghánistánu do doby, než se situace v zemi stabilizuje a budou dostupné spolehlivé informace o bezpečnostní situaci a stavu lidských práv nezbytné k posouzení potřeb individuálních žadatelů o mezinárodní ochranu. S ohledem na nestabilní situaci v Afghánistánu nepovažuje UNHCR za vhodné odmítnat Afgháncům a bývalým rezidentům Afghánistánu mezinárodní ochranu s odkazem na alternativu vnitřního přesídlení nebo útěku.*“ Na závěr UNHCR s ohledem na nestabilní situaci v Afghánistánu vyzval státy k odložení nuceného vracení občanů Afghánistánu, dokud se situace v zemi nezlepší. Do dne vydání tohoto rozsudku UNHCR nezměnilo své stanovisko.
36. Zpráva EASO Country Guidance Afghánistán z listopadu 2021 hodnotila splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany z důvodu vážného a individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního konfliktu. K otázce existence ozbrojeného konfliktu uvedla, že v srpnu 2021 Tálibán vyhlásil konec války, avšak v některých oblastech byly organizovány ozbrojené skupiny a docházelo k ozbrojeným střetům. Také ISKP (Islámský stát provincie Chorásán) je v zemi nadále aktivní. K posouzení otázky nerozlišujícího násilí zpráva uvádí, že po zvýšené míře násilí v letních měsících došlo k výraznému poklesu střetů a s nimi spojeného nerozlišujícího násilí. Tento vývoj však hodnotí jako velmi čerstvý a v budoucnu může dojít ke změnám trendů. EASO v době přípravy této zprávy nepovažovalo za možné posoudit situaci v Afghánistánu z hlediska potřeb ochrany podle čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice.
37. Zpráva EASO z ledna 2022 poukazuje na vyjádření generálního tajemníka OSN ze dne 2. 9. 2021, dle něhož počet násilných činů souvisejících s konfliktem, jako jsou „letecké útoky, ozbrojené střety a incidenty způsobené improvizovanými výbušnými zařízeními“ vykázaly pokles, neboť Tálibán od počátku roku 2011 upevňoval kontrolu nad zemí. Mezinárodní sdělovací prostředky v polovině září informovaly, že na většině afghánského venkova došlo k výraznému poklesu násilí souvisejícího s konfliktem. Navzdory obecnému poklesu násilí po převzetí moci Tálibánem došlo v Afghánistánu k řadě útoků, k nimž se přihlásil Islámský stát provincie Chorásán nebo které mu byly

přičítány. Dle zvláštní zpravodajky pro UNAMA Debory Lyons je ISKP stále aktivnější, zvýšil počet útoků z 60 v roce 2020 na 334 v roce 2021 a získal pozice ve všech provinciích. V říjnu 2021 Evropská parlamentní výzkumná služba (EPRS) uvedla, že přítomnost ISKP „potenciálně zvyšuje riziko občanské války“. Jiné zdroje však uváděly, že Tálibán je schopen zvládnout ISKP a považovaly obavy z ISKP za přehnané.

38. Soud tedy na základě těchto zpráv o zemi původu žalobce posuzoval, zda okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Posuzoval přitom, zda je změna okolností tak významná a trvalé povahy, že žalobci již nehrozí nebezpečí vážné újmy. Zohlednil zároveň rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 23. května 2019, ve věci C-720/17 Mohammed Bilali, bod 47, dle něhož k odnětí, ukončení nebo zamítnutí prodloužení doplňkové ochrany podle čl. 16 odst. 2 kvalifikační směrnice může dojít pouze tehdy, pokud je změna okolností natolik „významná a konečná, že dotčená osoba již není vystavena reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu článku 15 uvedené směrnice“.
39. Soud shledal, že situace v Afghánistánu je momentálně natolik nepřehledná, že nelze dospět k závěru, že okolnosti, které vedly k přiznání statusu doplňkové ochrany, přestaly existovat nebo se změnily do té míry, že ochrany již není třeba. Přestože aktuální zprávy o zemi původu žalobce uvádějí, že se počet obětí vnitrostátního konfliktu snížil po stažení mezinárodních vojsk z Afghánistánu, nelze tuto situaci zatím považovat za trvalou. Naopak, s ohledem na momentálně nejasnou situaci v Afghánistánu lze dospět k závěru, že nedošlo k „významné a konečné změně“, díky které by žalobce již nebyl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy.
40. Soud zároveň shledává důvodnou námitku žalobce, že je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jelikož se žalovaný nezabýval jeho obavami z návratu z důvodu dlouholetého pobytu na Západě. Žalovaný se k dané otázce krátce vyjádřil ve svém rozhodnutí ze dne 24. 1. 2017, č. j. OAM-316/ZA-ZA06-P06-PD2-2011, přičemž žalobce správnost posouzení této otázky v žalobě proti tomuto rozhodnutí nenamítal. Žalovaný se následně těmito tvrzeními žalobce stručně zabýval také ve svém rozhodnutí ze dne 22. 10. 2018, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R2-2011. Ani toto posouzení žalobce nenamítal v žalobě podané proti uvedenému rozhodnutí. V aktuálně napadeném rozhodnutí se však žalovaný skutečně těmito obavami žalovaného nijak nevypořádal. Ze zpráv o zemi původu žalobce však vyplývá, že mohou být tyto obavy žalobce pro posouzení potřeby mezinárodní ochrany relevantní.
41. Ze zprávy Country Guidance Afghánistán z listopadu 2021 vyplývá, že na muže, kteří se vrací ze západních zemí, může být pohlíženo s podezřením a mohou čelit stigmatizaci nebo odmítnutí. Podle studie z roku 2019 může vést skutečnost, že je navracená osoba považována za „pozápadnělou“, k výhrůžkám ze strany rodinných příslušníků nebo sousedů. Tentýž zdroj uvedl případy, kdy byli navrátilci napadáni na veřejnosti, protože byli považováni za „zrádce“ nebo „nevěřící“. Část společnosti, především ve městech, však byla západním názorům otevřená, zatímco jiné části, především na venkově nebo v konzervativním prostředí, byly proti těmto názorům. Afghánci, kteří se ztotožňují se západními hodnotami, mohou být také terčem útoků

ozbrojených skupin, protože mohou být vnímáni jako neislámští nebo podporující bývalou vládu, případně mohou být považováni za špiony.

42. Ze zprávy EASO Country focus Afghánistán z ledna 2022 vyplývá, že mluvčí Tálibánu Zabihulla Mujahid v rozhovoru pro rakouské noviny Kronen Zeitung odpověděl na otázku, zda budou afghánští žadatelé o azyl v Německu nebo Rakousku se zamítnutou žádostí o azyl, kteří se případně dopustili i trestných činů, přijati zpět do země, pokud budou deportováni a postaveni před soud, který rozhodne o dalším postupu. Z odpovědi přitom nebylo jasné, zda měl na mysli navrátilce obecně nebo pouze navrátilce, kteří spáchali trestný čin. Ze zprávy dále vyplývá, že podle afghánského odborníka na lidská práva se mezi příznivci Tálibánu a některými segmenty Tálibánu rozšířil negativní pohled na Afghánce, kteří opustili zemi. Podle tohoto zdroje byli lidé, kteří odešli, vnímáni jako lidé, kteří nemají žádné islámské hodnoty nebo jsou na útěku před věcmi, které spáchali. Na druhou stranu Tálibán upřednostňoval vydávání pasů pro afghánské dělníky pracující v zahraničí, protože to pro zemi znamenalo příjem. Tálibán tedy možná chápe ekonomický aspekt, ale na druhé straně ví, že s ním mnozí v zahraničí nesouhlasí. Dle afghánského profesora práva jsou u Tálibánu dvě podoby vnímání osob, které opouští Afghánistán (především v návaznosti na stažení mezinárodních vojsk). Tálibán uvádí, že lidé prchají kvůli chudobě a že to nemá nic společného s nějakým strachem z Tálibánu. Zároveň však dle zprávy Tálibán často uvádí, že „dobrý muslim“ neodejde a ti, kteří odešli na Západ, nebyli „dostatečně dobrými muslimy“. Podle antropologů Dr. Andrea Chiovenda a Dr. Melissy Kerr Chiovenda lidé, kteří chtějí odejít, nejsou vnímáni jako „dobří muslimové“. Dle nich by byly ve venkovských pašunských oblastech s podezřením vnímány osoby, které mají kontakty na Západě.
43. Uvádí-li žalobce, že z důvodu svého pobytu v zahraničí splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, soud upozorňuje, že posouzení této otázky není předmětem řízení o žádosti o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Ministerstvo podle ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma. Žalovaný v řízení o žádosti o prodloužení doby, na kterou byla žalobci udělena doplňková ochrana, nemá možnost udělit azyl, a tudíž neměl ani povinnost posuzovat otázku, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Posouzení splnění podmínek pro udělení azylu by mohlo být předmětem nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Osoba s udělenou doplňkovou ochranou může podat novou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Tato nová žádost bude nejprve posouzena z hlediska nepřipustnosti. Pokud osoba nepředloží nové skutečnosti nebo nedojde k novým zjištěním, bude opakovaná žádost považována za nepřipustnou.
44. Soud shledává důvodnou také námitku žalobce, že žalovaný nedostatečně vyhodnotil porušení článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy práva na respektování rodinného a soukromého života. Žalovaný se otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého života žalobce zabýval ve svém rozhodnutí ze dne 24. 1. 2017, č. j. OAM-316/ZA-ZA06-P06-PD2-2011, přičemž žalobce správnost posouzení této otázky v podané žalobě nenamítal. Žalovaný se tvrzeními o zásahu rozhodnutí do soukromého života žalobce zabýval také ve svém rozhodnutí ze dne 22. 10. 2018, č.j. OAM-316/ZA-ZA06-K10-PD2-R2-2011. Ani toto posouzení žalobce nezpochybňoval

v žalobě podané proti uvedenému rozhodnutí. V aktuálně napadeném rozhodnutí se však žalovaný již na rozdíl od předchozích dvou rozhodnutí nevyjádřil k tvrzením žalobce, že má v České republice zaměstnání a přátele (tato tvrzení přitom žalovaný měl zohlednit, přestože v rámci pohovoru ze dne 9. 6. 2020 žalobce uvedl, že byl dočasně nezaměstnaný v důsledku koronaviru).

45. K návrhu žalobce, aby mu soud sám udělil mezinárodní ochranu, soud poukazuje na rozsudek velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 29. 7. 2019, Torubarov, C-556/17, dle kterého platí, že „článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení, kdy soud prvního stupně po provedení úplného a ex nunc posouzení všech relevantních skutkových a právních okolností předložených žadatelem o mezinárodní ochranu konstatoval, že na základě kritérií stanovených ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany musí být tomuto žadateli taková ochrana přiznána z důvodu, kterého se dovolává na podporu své žádosti, ale kdy správní nebo kvazisoudní orgán následně přijme protichůdné rozhodnutí, aniž za tímto účelem prokáže, že nastaly nové okolnosti odůvodňující nové posouzení potřeby mezinárodní ochrany uvedeného žadatele, musí uvedený soud změnit toto rozhodnutí, které není v souladu s jeho předchozím rozsudkem, a nahradit jej svým vlastním rozhodnutím o žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž podle potřeby nepoužije vnitrostátní právní úpravu, která by mu takový postup zakazovala“.
46. Soud nejprve posuzoval, zda by se závěry uvedeného rozsudku mohly vztahovat také na případ řízení o žádosti o prodloužení doby platnosti doplňkové ochrany. Ustanovení čl. 46 procedurální směrnice zakotvuje právo cizince na účinný opravný prostředek před soudem proti rozhodnutí o odnětí statusu mezinárodní ochrany podle článku 45. „Odnětím mezinárodní ochrany“ je podle definice v čl. 2 písm. o) procedurální směrnice rozhodnutí příslušného orgánu odejmout, ukončit platnost nebo zamítnout prodloužení platnosti postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Závěry uvedeného rozsudku by tedy bylo možné uplatnit také na řízení o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, a to bez ohledu na skutečnost, že je žalobce osobou požívající doplňkové ochrany také po dobu řízení o této žalobě (ustanovení § 53a odst. 5 zákona o azylu).
47. Soud však shledal, že podmínky pro vydání rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany nejsou splněny. Nelze totiž říct, že by právní názor vyslovený v předchozích rozsudcích Městského soudu v Praze nebyl žalovaným respektován. Naopak, žalovaný ve svých dalších rozhodnutích provedl posouzení, které mu Městský soud v Praze uložil. V daném případě však došlo ke změně okolností v zemi původu žalobce po vydání rozhodnutí žalovaným. Soud tedy neshledal podmínky pro postup na základě rozsudku velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 29. 7. 2019, ve věci C-556/17 Torubarov za splnění a nepřikročil k prodloužení doplňkové ochrany žalobce. Soud přitom opakuje, že tato byla žalobci prodloužena již na základě ustanovení § 53a odst. 5 zákona o azylu.

48. Z výše uvedených důvodů soud postupoval podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) a § 78 odst. 1 s.ř.s. a žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a pro nezákonnost a podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.
49. Soud nicméně v této souvislosti zdůrazňuje, že se žalobce dne 25. 1. 2022 mezinárodní ochrany vzdal, mezinárodní ochrana tak zanikla v souladu s § 18 písm. c) zákona o azylu, žalobu však žalobce ani po výzvě soudu nevzal zpět, proto soud rozhodl ve věci meritorně. S ohledem na tuto skutečnost však soud nezavázal žalovaného k dalšímu posuzování situace v Afghánistánu, neboť doplňková ochrana žalobci zanikla.
50. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce v řízení měl úspěch, ale žádné náklady mu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. března 2022

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně